

MOLDOVA

MĂRE

Să stați strajă la hotare,
Să păziți acest pământ!

Nr. 39, Marți, 2 decembrie 2008 ● Publicație a Partidului Patrioții Moldovei în limbile moldovenească și rusă ● ISSN 1857-3398 ● Prețul 2 lei

Limba de stat a Republicii Moldova este limba moldovenească (Constituția Republicii Moldova, articolul 13)

ÎNCĂLCAREA CONSTITUȚIEI ESTE O CRIMĂ CONTRA STATULUI

Victor ȘTEPANIUC,
Viceprim-ministru
al Republicii Moldova

PRIMA REPUBLICĂ MOLDOVENEASCĂ

Statalitatea moldovenească, ca fenomen istorico-politic, a luat naștere la 1359, când Bogdan I, împreună cu pămîntenii moldoveni, au creat statul Moldova (Tara Moldovei) cu atribuțiile sale de bază: Domnie (administrație), populație, teritoriu, hotare, sistem fiscal-vamal, suveranitate. Domnitorii Moldovei în secolele XIV-XVIII și îndeosebi Petru I Mușat, Alexandru cel Bun, Ștefan cel Mare, Petru Rareș, Vasile Lupu, Dimitrie Cantemir etc, au întărit și centralizat statul feudal moldovenesc, au luptat activ pentru independența Moldovei.

Acest adevăr este confirmat de cele 13 Istorii ale Moldovei (Letopisețele moldo-slavone, inclusiv cronicile moldo-germană, moldo-polonă, moldo-rusă), de cronicarii unguri (Kukullo, Thurocz, Anonimul ș. a.), de istoricii poloni (Ian Dlugosz, M. Bielskii și alții), de istoricii ruși de la A. Lizlov pînă la N. Karamzin, de cronicarii și savanții moldoveni Grigore Ureche, Miron Costin, Ion Neculce, Dimitrie Cantemir, Mihail Kogălniceanu, Manolache Drăghici etc.

Situația geopolitică a Moldovei se complică după anul 1538, cînd ea pentru o perioadă de 3 secole nimereste sub dominația otomană. Moldova însă nu este cucerită de Poarta Otomană și își păstrează o anumită suveranitate. Otomanii numesc din rîndul boierilor locali domnitorii Moldovei, care personificau puterea suverană a țării: semnau documente externe, luau hotărîri, pronunțau decizii de judecată în baza legilor moldovenești. Țara își păstra numele și însemnele sale naționale.

Declinul dramatic al vechii Moldove a pornit îndeosebi după 1775 cînd Turcia, suzerana Moldovei, pentru a întări o coaliție antirusescă, cedează Austro-Ungariei Bucovina, adică Moldova de Nord.

Lovitură fatală adusă Moldovei a fost însă Tratatul de la București. Din 1812 Turcia și Rusia dezmembrează pămînturile moldovenești în 2 părți: Moldova de Vest rămîne sub dominația turcească, Moldova de Est, numită mai tîrziu Basarabia - sub

dominația rusească.

La 1859, Moldova de Vest, avînd un teritoriu mai mic de jumătate din teritoriul Moldovei istorice de pînă la 1812, influențată de interesele geopolitice ale Franței, Rusiei și Prusiei, se unește cu Valahia, formînd România.

Indiferent de schimbările impuse în toate domeniile - social, economic, politic, spiritual, Moldovenii și Moldova nu au dispărut după 1812 și 1862.

La începutul sec. XX în Basarabia (Moldova de Est) ia amploare o puternică mișcare pentru renașterea națională a moldovenilor.

În anul 1905 se înființează Societatea Moldovenilor din Basarabia, care în anii 1907-1908 a editat săptămînalul Moldovanul... Aspirțiile naționale ale moldovenilor de la răsărit de Prut și de pe ambele maluri ale Nistrului, manifestate de reprezentanții diferitelor pătriuri sociale, sînt sprijinite prin articolele lui Al. Mateevici, C. Stere, Gh. Madan etc.

Abordînd problema renașterii statalității moldovenești în sec. XX, trebuie de remarcat că evenimentul de cotitură în istoria Statului Moldovenesc contemporan s-a produs în anul 1917 după Revoluția Socialistă din Octombrie, care a proclamat drepturile națiunilor din Rusia Sovietică la autodeterminare. Anume în condițiile prîmerilor revoluționare din Rusia în teritoriul istoric al Moldovei dintre Prut și Nistru a fost posibilă exprimarea voinței populare pentru restabilirea statalității moldovenești. La numeroase întruniri ale ostașilor moldoveni de pe fronturile primului război mondial, ale tîrînilor, intelectualilor, studenților, proprietarilor, preoților s-au cerut drepturi politice, sociale și naționale, autonome pentru Basarabia, autoorganizare moldovenească, instruire în școli, predică în biserici în limba moldovenească.

Posibilități reale pentru moldovenii de la răsărit de Prut și de pe ambele maluri ale Nistrului de a-și realiza drepturile la autodeterminare, de a-și restabili statalitatea națională au apărut în toamna anului 1917. Astfel, intrînd în Chișinău la 20.10.1917, Congresul Ostașilor Moldoveni din toată Rusia (600 de delegați), animați de ideea că "moldovenii să devină stăpîni ai acestui pămînt", a adoptat la 24.10.1917 rezoluția, care declară autonomia teritorială și politică a Basarabiei și formarea unui organ de conducere vremelnic - Sfatul Țării.

La 2 decembrie 1917, Sfatul Țării, organul reprezentativ temporar al Basarabiei autonome proclamă formarea Republicii Democratice Moldovenești, care „va intra în alcătuirea Republicii Federative Rusești ca pârtaș cu drepturi egale”. Aceasta a fost PRIMA REPUBLICĂ MOLDOVENEASCĂ în istoria Moldovei contemporane. Astfel, profitînd de condițiile apărute în urma Revoluțiilor ruse (1917), mobilizîndu-și eforturile și manifestîndu-și voința supremă prin acțiuni de masă, poporul moldovenesc și-a restabilit statalitatea sa în noi împrejurări social-politice și cu o nouă formă de guvernămînt - Republică Democrată.

În decembrie 1917, Republica Democrată Moldovenească a avut toate însemnele unui stat suveran: guvern, populație, teritoriu, legislație, sistem fiscal, armată, miliție, suveranitate (limitată). Sfatul Țării reprezenta puterea legislativă temporară și era condus de I. Inuceț, Consiliul Directorilor Generali, puterea executivă îl avea ca președinte pe Pantelimon Erhan.

Este de netăgăduit realitatea că în unitățile armatei rusești, dislocate în Moldova, inclusiv în Chișinău, în condițiile primului război mondial, aveau influență Sovietele Chișinău și cel Gubernial, însă aceste Soviete nu au avut puterea în noiembrie-decembrie 1917 să inițieze crearea unei republici sovietice în Moldova. Nădăjduind, că, în cele din urmă, Sfatul Țării va recunoaște Revoluția din Octombrie, bolșevicii și aderenții lor din Soviete după 2 decembrie 1917 manifestau o atitudine îngăduitoare față de structurile Republicii Democratice Moldovenești.

La 6 decembrie 1917 a avut loc ședința lărgită a Sovietului Chișinău de deputați ai muncitorilor și soldaților, cu participarea membrilor comitetelor de militari și a reprezentanților sindicatelor, la care s-a discutat chestiunea cu privire la atitudinea față de Declarația (din 2 decembrie 1917) dată publicității de către Sfatul Țării. După discuții este adoptată rezoluția de susținere a acțiunilor, îndreptate spre traducerea în viață a decretelor asupra pămîntului, asupra păcii.

La 6 decembrie, emisarii Guvernului Sovietic S. Cuiș și N. Simonov, trimiși pentru a ajuta bolșevicii din Basarabia la instaurarea Puterii Sovietice, în ședința publică a Sfatului Țării au salutat crearea Republicii Democratice Moldovenești, întemeiate pe principiul autodeterminării popoarelor. Desigur, aceste declarații ale emisarilor Guvernului bolșevic simbolizau recunoașterea certă a Republicii Moldovenești, care se anunțase parte componentă a Rusiei Federative și Democratice.

Au salutat și declarat susținere Republicii Democratice Moldovenești și reprezentanții diplomației ai Franței, României, Angliei și Americii, care la 7 decembrie se întîlnesc cu I. Inuceț, Președintele Sfatului Țării, Președintele Republicii Democratice Moldovenești. Astfel, tînarul stat moldovenesc capătă în această perioadă și o anumită recunoaștere internațională.

Sfatul Țării evita orice contact cu organizațiile care simpatizau guvernul lui Lenin. Bolșevicii nu erau admiși în Sfatul Țării, deși reprezentanții acestora din soviete au recunoscut în public legitimitatea Republicii Democratice Moldovenești. Trebuie însă să menționăm că într-o serie de probleme, cum ar fi prevenirea și stoparea anarhiei, jafurilor și banditismului, a pogromurilor din partea oștirilor lăsate la vatră, apărarea integrității teritoriale a republicii de tendințele expansioniste din est ș.a. Sfatul Țării și Sovietele aveau poziții identice.

Continuare în pag. 2.

Citatul săptămîinii

IAN LUAȚI ȘI MAI CITIȚI CA SĂ ȘTIȚI ȘI VOI, DOMNILOR BOIERI RUMÎNI!

„Limba unui popor este istoria lui. Limba nu este a scriitorilor, a savanților lingviști, a învățătorilor de limbă și literatură, ea aparține poporului, celor care au trudit la ea de-a lungul veacurilor, înălțîndu-i strălucitoarea ființă, adică aparține strămoșilor noștri. Și mai ales celor care vin după noi... Uitînd un cuvînt trebucios, o expresie din comoara graiului matern, uiiți ceva din istoria poporului tău... Frumos trebuie să vorbim cu toții... frumos nu în sensul în care înțeleg unii să vorbească, adică de a folosi la fiecare pas cîteva neologisme pe care nu le înțeleg ceilalți, iar uneori nici vorbitorul chiar... ci de a logodi plastic, armonios în vorbirea orală ori scrisă cele mai obișnuite cuvinte”...

Grigore VIERU I,
cel de pînă la 1990.

«РАЙС ПРИГОТОВИЛА ЛОВУШКУ ДЛЯ ЕВРОПЫ» Предложение госсекретаря США вызвало бурю негодования в Европе

АЛЕКСЕЙ ПУШКОВ

План индивидуального членства, который позволил бы Украине и Грузии присоединиться к НАТО через 3 года, обсуждался на последнем саммите Альянса в Бухаресте в апреле этого года. Тогда европейские страны

в лице Франции, Германии и ряда других высказали мнение, что Украина и Грузия пока еще не готовы к тому, чтобы присоединиться к НАТО. Они не согласились с американской идеей предоставления Киеву и Тбилиси такого плана. Правда, было принято решение о том, что в декабре на встрече министров иностранных дел в Брюсселе Североатлантический альянс вновь вернется к этому вопросу. И вот за неделю до указанной встречи Кондолиза Райс довела до сведения европейских столиц (причем, я бы сказал, в очень агрессивной форме), что все Грузию и Украину нужно срочно принимать в НАТО без предоставления им Плана индивидуального членства. Причем у европейских дипломатов возникло полное ощущение, что это означает изменение в позиции американской администрации. Раньше в Вашингтоне говорили так: сначала – ПДЧ на 3 года, и только потом – полноценное членство. Сейчас же американская администрация говорит так: мы должны пригласить их в НАТО немедленно. А необходимые для присоединения к Альянсу требования Украина и Грузия будут выполнять уже потом, когда уже фактически будут членами этой организации. Это вызвало бурную негативную реакцию в европейских государствах. Кондолиза Райс вынуждена частично скорректировать свою позицию.

Продолжение на 3 стр.

РАССКАЗ О НАСТОЯЩЕМ ЧЕЛОВЕКЕ

Начиналась наша история в далекие предвоенные годы, когда в семье дорожного строителя родился сын.

Естественно, это событие было радостным для семьи и родителей. Отдавали сыну все, что могли. Но наступили суровые военные годы. Вот тогда и начал закаляться характер нашего Героя.

Шло время, и мальчик вырос. Окончил школу и решил выбрать профессию, которая требовала от него полной отдачи. Поступил в Медицинский Институт. Но специальность он выбрал не самую простую. Он решил стать детским врачом.

По окончании института

судьба забросила его в далекое село на севере страны, где кроме него не было других специалистов. Тут ему и пригодился закаленный характер. Ему и его молодой жене приходилось быть и педиатром, и терапевтом, и хирургом, и даже главным врачом.

Работа без выходных и без права расслабиться днем и ночью принесла свои плоды. Он был замечен и назначен на следующую должность.

Настойчивость, пунктуальность, требовательность (прежде всего к самому себе) – это его главные качества, которые определили характер.

За годы работы, благодаря настоящим мужским

и человеческим качествам вырос наш Герой от рядового врача до министра. И все эти годы не было случая несправедливого отношения к людям, которые его окружали.

И по сей день люди знают, что таким должен быть Настоящий Человек, даже если он большой начальник. Спустя много лет помнит его в селе Пеления, где он начинал свою профессиональную деятельность врача, и в городах, где он ее продолжал.

Но не только в работе проявляются мужские качества настоящего человека. Его семья - жена и сын, глядя на него, всегда гордились им и радовались

успехам отца и мужа. Чуть позже к этому подключились его внучки. На все это он отвечал большой любовью и заботой.

И сегодня у Валериана Федоровича Ревенко забот не меньше. Такие люди всегда в гуще событий.

Валериан Федорович, мы поздравляем Вас с Днем рождения! Оставайтесь всегда таким, каким Вас знают друзья и близкие, каким Вас помнят Ваши пациенты и коллеги по работе. Здоровья Вам, счастья и такую же насыщенную жизнь еще много лет! А зная Ваше многолетнее увлечение –

УДАЧНОЙ ОХОТЫ!

DE MARȚI PÎNĂ MARȚI

ȘTIRI:

Declarație comună

Douăsprezece ambasade ale unor state membre ale Uniunii Europene, acreditate la Chișinău, Delegația Comisiei Europene și Biroul Représentantului Special al Uniunii Europene cu reședința în Republica Moldova au lansat o declarație comună în care cer autorităților de la Chișinău să garanteze principiul pluralismului politic în alegerile parlamentare.

Semnatarii declarației se arată îngrijorați de faptul că „o serie de partide politice au reclamat dificultăți întâmpinate în îndeplinirea noilor proceduri de înregistrare, impuse de Legea privind Partidele Politice”. „Atragem atenția Ministerului Justiției al Republicii Moldova să asigure ca procedurile pentru înregistrarea partidelor și a mișcărilor politice vor fi aplicate într-un mod transparent, corect și la timp”, subliniază semnatarii declarației comune.

Ministerul Justiției a spus unor restricții neîntemeiate și Partidul Patrioții Moldovei în cadrul procesului de înregistrare, demonstrând astfel și diplomaților străini de care legi și de care patriotism se conduce justiția moldovenească.

Vize pentru Italia – la Chișinău

Franco Frantini, Ministrul Afacerilor Externe al Italiei, a efectuat o vizită de lucru în Republica Moldova la invitația omologului său moldovan Andrei Stratan.

În timpul vizitei sale la Chișinău oaspetele a fost primit de Vladimir Voronin, președintele Republicii Moldova, și a purtat discuții cu Ministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene.

Cu ocazia vizitei a avut loc inaugurarea cancelariei diplomatice a Ambasadei Italiei în țara noastră.

Oficialul italian a declarat că în anul curent au plecat în Italia 20 mii de moldoveni cu vize obținute la ambasada din București.

Din ianuarie 2009 aceste vize vor fi acordate de Ambasada italiană la Chișinău.

Un nou centru de ajutor social

În satul Olănești, raionul Ștefan-Vodă a fost inaugurat un centru comunitar de asistență socială pentru persoane în etate și copii din familii nevoiașe. Instituția va presta servicii de ajutor social atât persoanelor de vârstă a treia, cât și copiilor din familii aflate în dificultate.

O altă misiune a centrului este prevenirea cazurilor de abandon al copiilor și vîrstnicilor, precum și dezvoltarea serviciului de ajutor social la domiciliu. Acesta este al șaselea centru comunitar deschis în raionul Ștefan-Vodă pe parcursul anului curent. Pînă la sfîrșitul anului o asemenea instituție va fi deschisă și în satul Talmază, același raion.

Pînă la sfîrșitul anului, în Moldova vor fi deschise 27 de centre sociale, în șase raioane. În prezent în Republica Moldova funcționează 174 centre sociale, dintre care aproape o sută sînt destinate copiilor.

Un ungar președinte al României?

Gazeta maghiară *Uj Magyar Szo* a realizat un sondaj între politicienii români căutînd răspunsul la întrebarea: „Modelul Obama: pe cînd și un ungar, președinte al României?”. Publicația amintește de o afirmație a lui Gyorgy Frunda, fost candidat la președinția României din partea Uniunii Democratice a Maghiarilor din România în 1996 și 2000, conform căreia „România va avea președinte maghiar abea atunci cînd un afro-american va ajunge la Casa Albă”.

Răspunsurile n-au dat nici o surpriză. „Un ungar poate fi președinte în Ungaria, dar niciodată în România”, - a declarat cotidianului maghiar senatorul Gheorghe Fumar, secretarul general al Partidului România Mare. Fostul primar din Cluj e de părerea că „toți ungurii doar Ungaria Mare o au în cap”.

Politicienii români, ca și cei „basarabeni” n-au devenit încă maturi, spre deosebire de americani, ca să uite de barierele etnice. Același Fumar îi scria stăpînului gazetei scriitoricești „Literatura și arta” Nicolae Dabija cu prilejul Anului Nou: „Vă doresc dumneavoastră împlinirea multor dorințe într-o Românie mare, așa cum au realizat-o strămoșii noștri de la 1 decembrie 1918”.

E „mică” România fără provincia „basarabeană”, dar ar fi și mai mișcîtoare fără Ținutul (maghiar) Secuies!

Valahia lărgită jubilează

Cu ocazia celor 90 de ani de la cucerirea Republicii Democratice Moldovenești și „întemeierea statului modern (și tare) unitar român” Ambasada României a organizat în sala mică a Universității din Viena o conferință festivă cu titlul From Vallahia to Romania - de la Valahia la România. Adică la o Valahie lărgită! Studenților moldoveni nu li s-ar propune un asemenea generic deoarece ar trebui afișat și al doilea titlu: limba valahă (românească) pentru toată Valahia lărgită (cu Transilvania, Dobrogea, Moldova de Vest).

Una din cauzele principale ale scăderii rezervelor de apă sînt activitățile omului, care au afectat calitatea apelor de suprafață și a celor subterane, îndeosebi a râurilor. Astfel, potrivit documentului aprobat, numai 57,5% din lungimea totală a râurilor monitorizate, calitativ reprezintă ape care pot fi utilizate la alimentarea centralizată cu apă potabilă. Din totalul resurselor potențiale, numai 45,5% sînt tehnic utilizabile, în special din cauza contaminării resurselor.

Potrivit legii, în caz de secetă autoritățile pot impune restricții de folosire a apei, precizează „Cotidianul”. Astfel, dacă rezervele de apă sînt puține, autoritățile pot opri apa pentru marii consumatori, adică cei industriali, apoi se sistează udarea în grădini și spălarea mașinilor, iar în ultima fază se poate raționaliza apa de la robinet.

Continuare din pag. 1.

Astfel, cître început de decembrie 1917 nici una din grupările politice, care luptau pentru putere, nu avea prioritate evidentă. Puterea reală putea s-o obțină numai formațiunea care ar fi dispus de sprijinul militarilor. Sfatul Țării a creat cohortele moldovenești, a început crearea unei Armate Naționale Moldovenești. Dar în scurta și dramatică sa existență și activitate cit de cit influență (pînă la început de ianuarie 1918), Sfatul Țării nu a știut să atragă decisiv de partea sa masele de soldați, să le organizeze într-o forță de apărare a intereselor anume a acestor mase. Aceasta a fost o caracteristică defavorabilă a Sfatului Țării.

La 11 decembrie 1917 în cadrul unor ședințe unificate a delegațiilor unităților militare moldovenești și cohortelor de miliție ale garnizoanei chișinăuene s-a decis să fie recunoscut „Sfatul Țării ca organ unic al puterii cu drepturi depline pe teritoriul Republicii Moldovenești... care se bazează pe democratismul moldovenesc revoluționar, curățat de elemente burgheze”. Din cauza duplicității Sfatului Țării în soluționarea unor probleme principale, în primul rînd, problema agrară, în curînd consolidarea unităților militare și a cohortelor de miliție devine irealizabilă.

O bună parte din ostășii cohortelor moldovenești își exprimau nemulțumirea față de șovăielile Sfatului Țării în chestiunea agrară. Republica era cuprinsă de devastările domeniilor moșierilor și bisericești. Se răscolau țărani, aflați de multe ori chiar sub paza soldaților unităților moldovenești.

Cître sfîrșit de decembrie 1917 și început de ianuarie 1918 disputau puterea în republică numai două organizații: Sfatul Țării și Sovietele. Documentele de arhivă demonstrează că în această perioadă conducătorii Republicii Moldovenești tot mai mult își „dădeau seama de neputința lor deplină față de situația în care se afla Basarabia”. În condițiile de agitație activă a bolșevicilor printre militarii și populație, în situația cînd Sovietele deputaților, soldaților și țărănilor deveneau a doua forță politică, majoritatea membrilor Sfatului Țării nu erau pregătiți să susțină reforma agrară promovată

1 decembrie – sărbătoarea mării „lichiri” ale provinciilor istorice neromânești la România.

OBRAZNICUL MĂNÎNCĂ PRAZNICUL

Hotărîrea Sfatului Țării din noaptea 26 spre 27 noiembrie 1918 despre alipirea totală și necondiționată a „Basarabiei” la România a fost o farsă caraghioasă înscenată cu mult duh și viclesug românesc de guvernanții României regale prin intermediul regimului său militar ocupaționist din Republica Moldovenească. Unele amănunte ale acestui spectacol le-am prezentat cititorilor noștri în numărul trecut al gazetei „Moldova Mare”. Astăzi propunem spre atenția publicului cititor un document al Siguranței, care varsă o rază de lumină asupra faptului că hotărîrea despre lichidarea autonomiei „Basarabiei” a fost luată nu de Sfatul Țării în ședința pomenită mai sus, ci de guvernul României, cu mult mai înainte și adusă la cunoștința deputaților proromîni din parlamentul RDM de către generalul Văitoianu, ca un act împlinit, care nu poate fi schimbat de nimeni...

Serviciul Siguranței
Agentul 390

23 noiembrie 1918

NOTĂ

Astăzi la ora 4 1/2. p.m. în casa Dlui General Văitoianu pe str. Sadovăia a fost o consfătuire a deputaților moldoveni la care au luat parte toți, fără partizanii partidului țărănesc revoluționar, care se întitulează „Liga poporului” pusă sub președinția Dlui Alexandri, înconjurat de Țiganco, Păscăluță, Cochirila și alții

DI General Văitoianu le-a vorbit deputaților despre desființarea autonomiei Basarabiei (sic!) - aici și în continuare sublinierile redacției) dăndu-le exemplul Bucovinei și Transilvaniei.

După aceasta toți deputații au trecut în alte două săli, unde li s-a servit ceai și vin.

La ora 7 p. m. imediat după gustarea de la DI Văitoianu deputații au plecat spre localul Sfatului Țării pentru a alege Comitetul Partidului Țărănesc Moldovan, care să fie singurul partid basarabean, în care să se contopescă toate celelalte fracțiuni astfel ca la deschiderea ședinței parlamentare a Sfatului Țării să nu fie prea multe păreri deosebite și deci, ședințe gălăgioase (sic!).

În drum spre Sfatul Țării deputatul Galetchi mi-a spus că Țanțo ar fi cerut Dlui General Văitoianu în timpul ceaiului ca nu să schimbe hotărîrea Sfatului Țării (sic!) în privința reformei agrare, și că DI General i-ar fi dat cuvîntul că nu va schimba nimic.

La ora 8 p. m. DI Ciugureanu deschide ședința Sfatului Țării pentru alegerea Comitetului. După o mică discuție la care au luat parte Dnii Țanțo, Pântea, Holban și Ioncu, s-a hotărît ca numărul membrilor în comitet să fie de 23.

DI Păscăluță întreabă cîine are drept de vot la alegerea acestui comitet DI Ciugureanu răspunde că toți acet care au dat declarații scrise că primesc ca bune principiile Partidului Țărănesc Moldovenesc (denumirea partidului a fost de asemenea un truc pentru înșelarea maselor - n. red.). Apoi propune să se facă o pauză în care deputații să poată judeca asupra celor ce trebuie aleși. Adunarea aprobă pentru asta 15 minute.

În acest timp deputații grupuri, grupuri au început să discute diferite chestiuni după cum urmează:

1) DI Țanțo (informator al Siguranței - n. red.) spune că tot ce se face acum e provizoriu, că ei așteaptă hotărîrea Congresului Păcii care va începe lucrările în luna ianuarie 1918 (o greșală mecanică a agentului - n. n.), că el a fost la DI Marghiloman și i-a spus că Basarabia trebuie condusă de basarabeni, dar că pentru deșteptarea conștiinței naționale, aci s-ar putea trimite misionari și din Tară (regat).

A mai spus că el nu va servi interesele nimănui (de partid) și va lupta să se facă dreptate.

2) DI Păscăluță și alții, discutînd cu DI Pelivan spune că Liga Poporului (a lui Alexandri, Țiganco) e partid realist. DI Pelivan a cerut să-i explice semnificația acestui cuvînt, „realist”, atunci DI Păscăluță i-a spus: „Moș Ioane, Dumneavoastră ați făcut lucruri tare frumoase pe hîrtie și apoi v-ați pus să dormiți; noi însă vrem să punem și în practică imediat principiile partidului nostru”. DI Pelivan a spus, că poate Păscăluță să lucreze cum crede. Păscăluță răspunde: pui noi avem mandat de la țărînim ce nu recunosc aleși pe membrii Comitetului ce vreți să formați acum. DI Pelivan: „Vrea să zică sunteți contra unirii partidelor! Bine, spuneți așa ca să știm!”.

3) Deputatul Mămăligă Nicolae, tot în fața Dlui Pelivan și altora mulți a spus, că Partidul Țărănesc a lui Halipă, Costin etc. a știut numai să „objiduiască norodul” și a dat dovadă că el fiind zilnic în piață vede cum comisarul de poliție al pieței ridică cartofi și alte alimente de forța de la țărani și le vinde românilor cu preț mic. Și nu vrea să fixeze un preț pentru toată lumea. Și afară de aceasta injură oamenii care cîrtesc, tocmai în timpul cînd preotul slujește în biserică...

După trecerea celor 15 minute de pauză ședința se redeschide de DI Ciugureanu. Spune că unii deputați au cerut să se amîie alegerea comitetului din cauză că lipsesc mulți deputați. Fată de aceasta DI Ciugureanu continuă spunînd că e și natural să nu fie toți deputații de față...

DI Păscăluță face scandal, și spune să se dea cuvîntul Dlui Alexandri, Președintele Ligii Poporului.

DI Bărcă Vasile se ridică și spune: Dle Președinte, Liga Popo-

PRIMA REPUBLICĂ MOLDOVENEASCĂ

de eseri și bolșevici.

La 23 decembrie 1917 la o ședință comună a comitetelor executive ale Sovietelor Chișinău și Gubernial ale muncitorilor, țărănilor și soldaților, aflate sub conducerea bolșevicilor s-a hotărît de a cere Sfatului Țării „convocarea Adunării Constituante din Basarabia”. Într-o pregătire a acestei acțiuni, s-a propus convocarea Congresului Sovietelor muncitorilor, țărănilor și ostașilor din Basarabia, pentru completarea și democratizarea Sfatului Țării.

După exemplul Congresului Sovietelor din Ucraina, Congresul Sovietelor din Basarabia (Republica Moldovenească), urma să dezbata întrebarea fundamentală „Despre autodeterminarea națională și principiile federației”.

Însă Congresul Sovietelor din Basarabia (Congresul al III-lea) nu a fost convocat din cauza ocupației românești care începe la începutul anului 1918.

La 13 ianuarie 1918, în condițiile primului război mondial, trupele militare ale României, avînd înțelegere cu Germania și susținerea tacită a Antantei, ocupă Chișinău, adică Republica Democrată Moldovenească, care la acel moment, din punct de vedere al dreptului internațional, era teritoriul al Rusiei Federative. După 13 ianuarie 1918 suveranitatea statală a RDM este uzurpată de armatele române de ocupație.

Cercurile politice, diplomatice, militare din Germania, Austro-Ungaria, Franța, Marea Britanie, dar, mai ales, din România știau că, ocupînd în ianuarie 1918 Republica Democrată Moldovenească, regatul român a săvîrșit o agresiune, un act absolut ilegal, cu scopuri cotropitoare, anexioniste. Prim-miniștrii și miniștrii români precum Al. Marghiloman, I. Gh. Duca, T. Ionescu mai tîrziu au recunoscut public, că trupele române au fost trimise în Basarabia pentru a realiza actul final - unirea solemă.

La 27 martie 1918 în condiții de ocupație românească și încălcînd statutul său politico-juridic temporar, Sfatul Țării proclamă „unirea”

Basarabiei cu România...

Pornind de la teza că suveranitatea înseamnă situația în care nici o autoritate externă nu are putere politică sau juridică într-un stat, trebuie să subliniem că Republica Democrată Moldovenească a avut suveranitatea statală pronunțată doar în perioada 2 decembrie 1917 - 13 ianuarie 1918, circa 42 zile.

Prin actul din 27 martie 1918, care este numit în istoriografia românească ca actul despre unirea Basarabiei cu România, Republica Democrată Moldovenească, ocupată de patru divizii ale armatei române, a fost prefăcută în „Basarabia, provincie a regatului român”...

Astfel actul unirii este nelegitim din cauză că:

1. Sfatul Țării era Parlament temporar și a avut mandatul doar să organizeze alegeri în Adunarea Constituantă a Moldovei.

2. După 13 ianuarie 1918 Republica Moldovenească era teritoriul ocupat de armatele române, care și-au permis represalii împotriva partidelor politice și organizațiilor pro-moldovenești și pro-sovietice. Au fost maltratați activiștii congresului țărănilor și împușcați mai mulți deputați ai Sfatului Țării. Nu Sfatul Țării, ci generalii români conduceau Basarabia - aceasta o recunosc chiar și istoricii români. În aceste condiții votul Sfatului Țării nu poate fi recunoscut ca bazat pe liberă voință.

3. Sfatul Țării și-a depășit atribuțiile date de Congresul Ostașilor Moldoveni, stipulate în Declarația despre Proclamarea Republicii Moldovenești și Proiectul Constituției Republicii Democratice Moldovenești - soarta Republicii Moldovenești putea fi hotărîtă doar prin plebiscit (referendum).

Așadar, Republica Democrată Moldovenească, deși a avut un sfîrșit dramatic, constituie o verigă foarte importantă în istoria statalității moldovenești, demonstrînd și în epoca contemporană năzuința, dreptul și capacitatea poporului nostru de a-și păstra identitatea național-statală, numele poporului - moldoveni și a Țării noastre - Moldova.

Pentru unii deputați

UN NOU PROIECT DE LEGE

Nimeni, nicăieri și niciodată n-a auzit ca vre-un deputat moldovan să pună la îndoială sau să critice standardele europene mai mult sau mai puțin importante pentru noi, dar le critică pe ale sale, deși sînt ajustate sau se aliniază la cele europene. Bunăoară, unor lideri ai opoziției nu le-a convenit organizarea summitului șefilor de guverne din CSI.

Vicepreședintele partidului național liberal Anatol Țaranu vede această anomalie în „restricțiile de circulație”, din care cauză deputații nu puteau ajunge pînă la garajul Parlamentului. Liderul democrat Dumitru Diaconov se nedumerea în ședința plenară a Parlamentului: „Centrul orașului e ocupat de colaboratorii poliției și serviciilor speciale. Noi nu știm un stat de papași și teroriști. Ce, se crede că stă cineva și așteaptă să arunce cu o bombă în premierul Kirghistanului?”.

După cum se știe, participații la summitul de la Chișinău au dat o apreciere înaltă organizării și desfășurării lui, ceea ce ar trebui să constituie un prilej de mîndrie pentru țara noastră, inclusiv și pentru deputații opoziției.

În țările occidentale, cu ocazia unor asemenea evenimente, se întreprind măsuri excepționale de securitate, ajungîndu-se și pînă la aplicarea sîrmei ghimpate. Reieșind din poziția liderilor opoziției, acolo trăiesc numai papași!

Probabil, a avut dreptate deputatul Veaceslav Untilă care a depus la Biroul Permanent al Parlamentului un proiect de lege care obligă candidații la funcția de deputat să prezinte la Comisia Electorală Centrală un certificat privind starea sănătății lor psihice, motivînd această cerință astfel în interviul acordat cor. Infotag: „Prin Parlamentul Republicii Moldova s-au perindat diferite personaje pitorești care, prin comportamentul lor irresponsabil, de multe ori au dat impresia că ar avea anumite probleme de ordin psihic... În actualul Parlament sînt persoane pasibile de a fi suspectate că ar avea unele probleme de ordin psihic”.

Nu putem afirma dacă vicepreședintele AMN îi are în vedere și pe proprii săi deputați din actualul Parlament care au hotărît să pichezeze postul de televiziune „Moldova-1” și nefiind în stare să răspundă la întrebările corespondentului de ce au venit încoace în djipuri luxoase, poate că și pe propriul șef, Serafim Urecheanu, căruia i s-au năzărît morți îngropați în saci de celofan; poate că și pe șefa partidului național liberal Vitalia Pavlicenco care își închipuie că 76% de moldoveni constituie 80% de „români basarabeni”... O necesitate însă nu trebuie pusă la îndoială: deputații ar trebui să posede certificate că nu s-calici, stau bine pe picioare, că sînt capabili să călătorească în troilebuze și rutiere, că pot să meargă pe jos 200-300 de metri, dacă se întimplă se fie lipsiți de limuzina statului, că sînt capabili să deosebească cifra 2% de români de 76% de moldoveni; că mîntea lor este în stare să înțeleagă în parlamentul cărui țări i-au ales naivii înșelați. Desigur, această cerință o expunem în exclusivitate cu ocazia proiectului de lege propus de dl Untilă „privind starea sănătății lor psihice”.

Grigore FORTU

"SUFLETUL POPORULUI MOLDOVENEESC..."

"Este și acum multă lume dispusă a privi această problemă - a spiritului național - ca un anacronism al timpurilor moderne; ea crede că astăzi alte probleme trebuie să preocupe omenirea fără deosebire de neam și de rasă. - problemele culturale, sociale, economice și politice. Privită deci sub prisma acestor probleme, "Chestiunea Basarabiei" s-ar reduce la cîteva soluții imediate: dați-i provinciei mai multă cultură, indiferent de proveniența ei, o organizație socială modernă, puneți în valoare bogățiile ei naturale și dați-i forma politică dictată de interesele ei culturale, sociale și economice, fie republică independentă, fie autonomie provincială sau confederație și întreaga chestiune este pe deplin rezolvată.

Noi credem că o altă soluționare a problemei Basarabiei este greșită în fond, pentru că toate soluțiile de mai înainte au la bază completa ignorare a sufletului poporului moldovenesc, a acelei conștiințe care, redesteptată și îndrumată, singură își va croi soarta sa în toate domeniile vieții. Prin urmare, o deosebită atenție față de această conștiință, de această naționalitate se impune..."

Ioan Macovei. Basarabia privită de străini
1926. Fragment

Victor STRATAN

К тому, что происходило и происходит на Украине по случаю 75-летия голодомора, трудно подобрать подходящее слово. Вроде бы можно было бы сказать, что наши соседи "отмечают" годовщину той страшной беды, но вপুর, пожалуй, говорить, как бы цинично это ни звучало, о "праздновании" трагических событий 1932-1933 гг., объявленных "геноцидом украинского народа".

Многих граждан, даже симпатизирующих Ющенко, смущает невероятный размах мероприятий. Нынешняя "неделя Голодомора" проводится большей частью за бюджетные деньги. Первая очередь мемориала Голодомора в Киеве обошлась бюджету в 133,7 млн грн. 3,5 млн грн стоил харьковский памятник (правда, сообщается, что его строили за счет благотворительных взносов). А в Сумах на памятник выделили 350 тыс. грн из городского бюджета, сократив финансирование реконструкции дворца детей и юношества. Кроме того, из областного бюджета на мероприятия по Голодомору выделено 564 тыс. грн. В каждой области издан том книги памяти (в среднем обошелся в 100 тыс. грн, общая сумма — до 2 млн грн). А общая сумма расходов государственного и местных бюджетов на памятники и мероприятия по Голодомору в 2008 году оценивается от 200 до 700 млн грн по разным источникам. По этому поводу в Киев приехали президенты Польши, Литвы, Латвии и Грузии.

Проблему голода 1932-1933 годов украинские власти давно уже превратили в политический вопрос.

"АГОНИЯ" ЮЩЕНКО

условия мирового финансового кризиса, который тогда разразился (Великая депрессия), в условиях военной угрозы, вполне реальной для СССР, советские власти попытались модернизировать страну. Это значило - пробажить в короткое время путь, который другие страны проходили столетиями, путь, с которого наша страна была отброшена разорительной Первой мировой и Гражданской войнами.

Главным экспортным товаром СССР, как и в старой России, было зерно. Зерно продавали на Западе за золото, на которое закупали новое оборудование и обеспечивали раздутый карательный аппарат. Ситуация усугублялась тем, что цены на зерно в связи с мировым экономическим кризисом упала, однако иностранные кредиторы требовали возврата платежей. Для индустриализации необходимо было взять хлеб у деревни.

Для организации вывоза продуктов на места направили чрезвычайных уполномоченных: на Украину — Молотова, на Северный Кавказ — Кагановича, в Поволжье — Постышева. Подчас хлеб выгребали «под метелку». В результате у крестьян отняли даже зерно, предназначенное для посева. Прятаях его репрессировали. Как и партийцев, отказывавшихся участвовать в этом насилии.

В 1933 году за рубеж ушло 1,8 млн тонн зерна. И результатом вывоза "нелишнего хлеба" был жуткий голод. Не только на Украине, но и в других районах СССР люди ели лебеду, древесную кору и корни.

Точные цифры погибших до сих пор неизвестны, поскольку работники статистических органов в то время нередко вымывали, и вести учет погибшим было некому. Начав свои исследования с вполне правдоподобной цифры в 2-3 млн. умерших, нынешние исследователи благополучно добрались

до цифры — 10 млн. Похоже, многие из них не собираются останавливаться и на этом. Для чего останавливаться, если подобные «исследования» хорошо финансируются, как из-за рубежа, по линии неправительственных общественных фондов, так и из бюджета Украины.

Президент Кучма говорил о 3,5 миллионах жертв. Ющенко посчитал, что каждый день от голода умирали по 25 тысяч человек в течение двух лет. Но это уже 18 миллионов получается!

Ющенко, ссылаясь на данные переписей 1929 и 1979 годов, утверждает, что украинцы — единственная нация, численность которой за этот период сократилась вдвое, с 81 млн. до 42 млн. человек. В то же время, по данным всеобщей переписи, которая, кстати, проводилась не в 1929, а в 1926 году, в СССР численность украинцев, включая жителей западных областей, составляла около 30 млн. человек. Вследствие голода в СССР, по данным официальной тогдашней статистики, из всех погибших и пропавших без вести вследствие голода в СССР — русских было почти 55%, украинцев — 20%, казахов — 11%, белорусов — 6%. Причем засуха начала 1930-х охватывала почти 65% территории Украины, до трети территории РСФСР, почти половину территории Казахстана.

Заметим, что самой пострадавшей от Голодомора республикой СССР был Казахстан. Эта республика в результате Голодомора лишилась более половины своего населения. Казахский голод начался на год с лишним раньше украинского, в 1931 году, и закончился также на год позже, в 1934 году.

Между 1930 и 1934 гг. численность его населения снизилась с 5,873 млн до 2,4935 млн человек.

Рассуждения же о каких-либо "качественных отличиях" голода на Украине от голода в России и других регионах СССР просто циничны и аморальны.

Он стал следствием засухи и проводившихся в отношении всей страны, а не одной только Украины.

Ющенко потратил немало усилий на то, чтобы добиться признания Голодомора "геноцидом украинского народа" в ООН, ПАССЕ и ЮНЕСКО. ООН и ЮНЕСКО уже высказывались на эту тему. Генеральная конференция ЮНЕСКО в 2007 году, почти память миллионов погибших от голода 1930-х годов, независимо от их национальности, отказалась признать эту трагедию "геноцидом украинского народа". А на 58-й сессии Генассамблеи ООН большинство стран — участниц СНГ, в том числе Россия и Украина, а также многие другие государства приняли Совместное заявление, в котором выразили глубокое сочувствие миллионам русских, украинцев, казахов и представителей других народов, ставших жертвами голода в СССР. События 1930-х годов названы в нем "трагедией". «Жгущие страницы нашей общей истории, несомненно, нуждаются во всестороннем осмыслении. Но это возможно лишь на основе объективных профессиональных исследований», — говорится в послании Д.Медведева украинскому президенту.

Большая беда, которая обрушилась в 30-е годы на народы бывшего СССР, преступная политика руководства страны в тот период — скорбная информация о трагичности общей нашей истории, а не предмет для наживы политического капитала отдельных современных политиков.

НОВОСТИ

Новый парламент Молдавии обещает быть разношерстным

Был проведен опрос избирателей, который выявил три основные группы оппонентов на предстоящих выборах.

Первая группа включает конкурентов с реальными шансами преодолеть шестипроцентный барьер, установленный для прохождения в парламент. Это правящая Партия коммунистов (30,0%), оппозиционные Либеральная партия (6,4%), Социал-демократическая партия (5,3%), Альянс «Наша Молдова» (4,3%) и Либерал-демократическая партия (4,0%). При том, что около половины избирателей еще не определились, за кого голосовать, результат в опросах, превышающий 4% свидетельствует о высокой вероятности попадания в парламент.

Во вторую группу включены партии, находящиеся в «зоне риска», и у которых есть теоретические шансы преодолеть шестипроцентный порог. Это Демократическая партия (2,8%) и Христианско-демократическая народная партия (2,2%). В третью группу вошли остальные партии, шансы которых попасть в парламент минимальны. Остаются неясными шансы Центристского союза Молдавии, который бывший премьер-министр Василий Тарлев возглавил как раз в момент проведения опроса.

Молдова выставила на продажу рекордное количество объектов госсобственности

Агентство публичной собственности Молдовы проведет в декабре коммерческий и инвестиционный конкурсы, а также два аукциона по продаже госкомпаний акций предприятий.

По словам представителя агентства, на конкурс выставлены 18 предприятий, в том числе фабрика Viorica-Cosmetic, Яловенский завод хересных вин, Кишиневский цирк, ювелирный завод Lujaevit, гостиничный комплекс Codru, Бельцкий пищевой комбинат, завод Vibrotiprob.

Самая большая стартовая цена — 600 млн. леев — Кишиневского стекольного завода и Vibrotiprob — 235,5 млн. Доходы от приватизации в 2008 г. запланированы в сумме 200 млн. леев (\$19,3 млн.). Фактически с начала года продано госсобственности почти на 1 млрд. леев.

ВИНО SALVETO МУСКАТНОЕ ОТ ACOREX WINE HOLDING — ЧЕМПИОН

Игристое полусладкое вино Salveto Muscatное белое Acorex Wine Holding завоевало золотую медаль на завершившемся во французском городе Дижон VI Международном конкурсе лучших игристых вин Effervescents du Monde® 2008.

На конкурс было подано 418 образцов игристых вин из 24 стран. Жюри оценивало внешний вид и прозрачность вин, их пенистые и игристые свойства, а также цвет, аромат, вкус и общую гармонию.

Salveto Muscatное — новый продукт компании, который появился на рынках Молдовы и стран СНГ нынешней весной. Это первое молдавское игристое, произведенное по резерваторной технологии, которое удостоено столь высокой награды на престижном международном конкурсе.

По оценкам экспертов, Salveto Muscatное — это «вино первой любви и замечательный спутник романтических встреч, вино, которое придает застолью торжественность и подчеркнет значимость события».

Косовские «мясники»

В Косово задержаны уже пятнадцать медиков, которых обвиняют в умержении гражданских лиц, изъятии у них внутренних органов и переработке «донорского материала» в страны Евросоюза. Еще около двух десятков человек — так называемых «донорских мафиози» — объявлены в международный розыск. Под давлением мировой общественности Приштина вынуждена признать, что боевики террористической организации UCK в 1998-1999 годах действительно занимались похищениями мирных сербов и проводили медицинские опыты над своими жертвами.

Волна терактов в Индии

В городе Мумбаи (бывший Бомбей), который считается финансовой столицей Индии, накануне неизвестные, вооруженные тяжелыми пулеметами, автоматами Калашникова и гранатами, ворвались в самые шикарные отели города, популярный ресторан "Леопольд", в переполненный железнодорожный терминал и открыли беспорядочную стрельбу. Атакующие были также местная полиция и главное управление полиции на юге Мумбаи.

В результате нападений, которым подверглись в общей сложности 11 объектов в городе, погибли более 100 человек, более 300 получили ранения различной степени тяжести. Большинство погибших — граждане других государств.

Евросоюз, США и Великобритания осудили теракты в Мумбаи. Кроме того, лидеры многих стран, в том числе президент РФ Дмитрий Медведев, выразили соболезнования индийскому руководству в связи с терактами.

Швейцария присоединится к Шенгенской зоне

Швейцария присоединится к Шенгенской зоне 12 декабря с.г. Такое решение было принято на встрече министров внутренних дел стран Европейского союза.

Они отметили, что с этого момента для наземного пересечения границы не потребуются дополнительные паспортного контроля, однако он сохранится в аэропортах

до конца марта 2009г., когда авиакомпании представят свое летнее расписание, передает Deutsche Welle.

Швейцария станет 25-м членом Шенгенской зоны, которая уже включает две страны, не входящие в состав ЕС — Норвегию и Исландию. Паспортный контроль на сухопутных границах между государствами-участниками Шенгенского соглашения, с одной стороны, и Швейцарией, с другой, будет отменен с 12 декабря, а в аэропортах — с 29 марта 2009 года.

Из стран ЕС в Шенгенскую зону не входят Великобритания, Ирландия, Румыния, Болгария и Кипр. Все участники Шенгенского соглашения имеют доступ к общей базе полицейских данных о лицах, подозреваемых в совершении уголовных преступлений, а также номера угнанных автомобилей.

Украина переживает очередной кризис власти, и если из предыдущих тамошняя власть выходила (или пыталась выйти) с помощью демократических инструментов, заявленных еще на Майдане, то на сей раз не устояла против искушения самоувеличения через новое толкование прошлого. А заодно, так уж совпало по времени, переключить внимание общества с неурядиц, вызванных финансово-экономическим кризисом, на исторические проблемы.

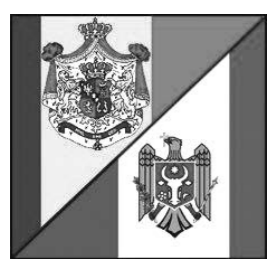
Приняв страну с 13%-м приростом ВВП, команда Ющенко продемонстрировала свою профнепригодность уже в первый год, доведя экономику до спада (-1,6%). В этом году, по сделанным еще до начала кризиса оценкам аналитиков, прирост ВВП едва ли достигнет до 3,3%. От некогда высокого рейтинга самого Ющенко остались одни воспоминания. А на горизонте уже маячат следующие президентские выборы и необходимость остаться на второй срок. При этом никакие достижения, которые можно было бы предъявить населению, не видно, а начавшийся кризис способен только усугубить ситуацию.

Безусловно, "юбилей" голодомора подвернулся очень кстати.

Украинские власти пытаются представить дело так, будто жертвами голода стали преимущественно украинцы, будто голод 1932-1933 годов представлял собой геноцид. Но документы свидетельствуют: это общая трагедия России, Украины, Казахстана, Белоруссии, всех хлеборобных районов СССР. Голод, какого еще не знала история, охватил огромную территорию СССР от румынской до китайской границ.

В чем же причина массового голода? Голод стал результатом плохого урожая и преступной политики властей. В

Чужие выборы

30 ноября в Кишиневе прошли выборы в Румынский парламент. Предвыборная агитация велась противоборствующими методами и с таким размахом, что Молдавский МИД был вынужден выразить свое недовольство. На прошедшей неделе, принимая участие в предвыборной акции одного из кандидатов в депутаты румынского парламента, глава кишиневской администрации чуть ли не со слезами в голосе провозгласил, что счастлив дожить до того момента, когда в "Бессарабии" выберут депутатов румынского парламента. Кандидаты, в свою очередь, пообещали, что будут и впредь считать "Бессарабию" румынской землей и добьются предоставления румынского гражданства всем проживающим здесь «румынам».

Ранее, как известно, кишиневский мэр принял участие в торжествах по поводу "великого объединения", которые состоялись в Бухаресте. Он повез румынскому президенту Траяну Бэсеку символический дар — горшок с молдавской землей, которую назвал "бессарабской". Суть этого почти языческого жеста понятна: мэр отдал главе румынского государства саму землю Молдавии. "Приходи и властвуй!", — как бы сказал он этим поступком. Напомним, что в начале своего мэрства Киртоак нанес визит не президенту Молдавии, а президенту той же Румынии. То есть для граждан Румынии и румына в душе, кишиневского мэра именно Траян Бэсеку является президентом. Именно Бэсеку, который вспоминает слова Антонеску: «Румыны, переходите Прут!». Именно Бэсеку, который делает все для реабилитации военных преступлений на территории Бессарабии и Транснистрии, где «освободительная румынская армия» уничтожила около 350 тысяч евреев. И даже сам Гитлер ставил бескомпромиссность румынского командования "в решении судьбы еврейского народа" в пример войскам вермахта.

И вот уже Республика Молдова включена в одномандатный округ № 2 по выборам в парламент Румынии. Впервые на парламентских выборах в Румынии, в соответствии с новым румынским избирательным законодательством на основании унииноминального мандата, будут избраны члены Палаты депутатов и Сената от румынских диаспор за рубежом, по географическому принципу. Но молдавское законодательство «предусматривает предоставление статуса участника выборов только партиям и гражданам Республики Молдова, а предвыборная реклама и дебаты предусмотрены только в период выборов в органы власти Молдовы».

В настоящее время, парламент Молдовы не принимал решения о проведении выборов, а КСТР (Координационный совет по телевидению и радиовещанию) не утверждал Концепцию освещения избирательной кампании.

Им говорят, что это запрещается законом, а они плюют на закон — и вот в троллейбусах появились плакаты с портретами кандидатов, проводятся встречи с избирателями, раздаются сувениры среди учащихся высших учебных заведений. Потому что для них не существует такое государство, как Республика Молдова. С очень большим трудом можно себе представить, что политические кандидаты в будущий парламент Республики Молдова смогут вывешивать свои рекламные плакаты и выступать в учебных заведениях Румынии, Украины, России и других европейских стран. Ассоциация молдаван Румынии, с момента ее появления, была ликвидирована румынской фемидой, а ее лидеры до сих пор преследуются спецорганами этой страны. Спонсор этой организации Алекса Клаудуиу отравлен агентами румынской секретриате и сейчас находится в тяжелом состоянии. Вот какую демократию хотят установить румыно-унионистские партии Молдовы.

Увыжьемые дураки! Активнее подключайтесь к избирательной кампании в парламент Румынии, приближайте тот момент, когда будете харкать кровью под пятой румынских колонизаторов!

РУСИНЫ В УКРАИНЕ

Как отмечают эксперты, широким слоем российской общности не очень хорошо известна историческая подоплека русинского вопроса.

Более того, расхожим мнением является то, что Запад Украины — это надежный оплот украинских националистов. Между тем не все так однозначно, как кажется на первый взгляд. В Закарпатье существует общность, которая считает себя отдельным от украинцев народом и в культурном плане ориентируется на Россию. Известно, что в истории русин были периоды, когда украинские власти пытались ассимилировать и уничтожить их национально-культурные особенности, однако эти попытки потерпели крах. Русинское население пережило даже геноцид в начале XX века, который проводила Австро-Венгрия в отношении представителей духовной и интеллектуальной русинской элиты. Несмотря на все трудности, русинское население добивается самоуправления, как это было в 1918 году, но без выхода из границ Украины, как тогда.

После Второй мировой войны земли русин вошли в состав СССР на правах обычной области УССР, и в советское время «русинский вопрос», по сути, игнорировался властями. Однако, несмотря на это, русины и в Советском Союзе продолжали осознавать себя отдельным народом, поэтому нет ничего удивительного в том, что в 1991 году на Подкарпатской Руси (Закарпатье) прошел местный референдум, на котором абсолютное большинство населения проголосовало за автономию в составе Украины. Хотя официальный Киев предпочитает замалчивать этот факт, ясно, что проблема сама собой не решится. И, как видим сейчас, украинские власти не придумали ничего лучше, как начать политику давления на организации русин. Между тем один из их лидеров Димитрий Сидор подчеркивает, что русины не ставят себе сепаратистских целей, а добиваются всего лишь автономии.

После Второй мировой войны земли русин вошли в состав СССР на правах обычной области УССР, и в советское время «русинский вопрос», по сути, игнорировался властями. Однако, несмотря на это, русины и в Советском Союзе продолжали осознавать себя отдельным народом, поэтому нет ничего удивительного в том, что в 1991 году на Подкарпатской Руси (Закарпатье) прошел местный референдум, на котором абсолютное большинство населения проголосовало за автономию в составе Украины. Хотя официальный Киев предпочитает замалчивать этот факт, ясно, что проблема сама собой не решится. И, как видим сейчас, украинские власти не придумали ничего лучше, как начать политику давления на организации русин. Между тем один из их лидеров Димитрий Сидор подчеркивает, что русины не ставят себе сепаратистских целей, а добиваются всего лишь автономии.

«РАЙС ПРИГОТОВИЛА ЛОВУШКУ ДЛЯ ЕВРОПЫ»

Продолжение с 3 стр. Американцев торопит скорое изгнание Ющенко

Принем Украины и Грузии в НАТО однозначно нацелен против России. Это не имеет ничего общего с демократией. Как известно, официальная линия НАТО состоит в том, что посредством расширения Альянса увеличивается «зона демократии». Это ложь. Сейчас вся западная пресса пишет о том, что Саакашвили не является демократическим президентом. И что в Грузии много элементов авторитарного и даже диктаторского режима. Там нет свободы печати, зажимается оппозиция, и некоторые преследуются за их взгляды (а за оппозиционерами ведется слежка). Но все это никак не отражается на позиции США.

Их стратегический интерес все равно любых принципов. Он состоит в том, чтобы окружить Россию недружественными ей государствами. Третий вывод. Американцы торопятся, потому что приходит время, когда Ющенко будет изгнан с поста президента Украины. Это — вопрос одного года. Его рейтинг сейчас составляет 5%. Так что Ющенко вряд ли удержится на своем посту. Американцы понимают, что при новой власти ситуация, возможно, изменится. В Украине не будет такого президента, однозначно выступающего за то, чтобы втянуть ее в Североатлантический альянс вопреки мнению большинства украинского народа.

Администрация Обамы сохранит линию на втягивание Грузии и Украины в НАТО

Как известно, в 5-й статье Вашингтонского договора (а это — основополагающий учредительный документ НАТО) четко говорится о том, что все страны — члены НАТО должны оказывать военную помощь тому государству, которое ведет военные действия со страной, не входящей в Альянс. И европейцы говорят о том, что они не могут предоставить Грузии гарантии защиты в нынешних условиях, когда там такое правительство и когда у Грузии — конфликт с Россией. Все это не волнует США. Однако

европейцы не хотят оказаться во внешнеполитической ловушке, куда их заталкивают американцы, в которую Европа может угодить из-за неврастенического режима в Тбилиси.

Европа не хочет брать на себя ответственность за агрессивного шизофреника

Американцы опасаются, что время Саакашвили также сочтено. И что его также «могут уйти» в результате внутривнутренних процессов в Грузии. И тогда Вашингтону придется иметь дело с новой властью и новой ситуацией. У них уже не будет таких верных псов, как Ющенко и Саакашвили. Вот почему они стремятся использовать оставшееся время для того, чтобы принять решение сейчас.

Четвертый вывод состоит в том, что Европа по-прежнему очень расколота по этому вопросу. Франция, Германия, Норвегия, Люксембург, Испания и Италия резко возражают против предложения Кондолизы Райс отказаться от Плана индивидуального членства. Они считают, что это решение наносит удар по НАТО и его единству. По их мнению, Америка позволяет себе оказывать недопустимое давление. Кроме того, перечисленные европейские страны совершенно открыто говорят о том, что они не могут дать сейчас гарантии Грузии, которая сейчас фактически находится в состоянии войны с Россией.

Напомним, что у Тбилиси сейчас нет дипломатических отношений с Россией. Это означает, что в том случае, если Грузия начнет новые военные действия на границе, а русские ответят, европейцы должны будут защищать Грузию. Но в Европе сейчас очень низкое мнение о Михаиле Саакашвили. Его считают агрессивным и непредсказуемым лидером шизофренического типа. Европейцы не хотят быть заложниками такого грузинского руководства. И уж совершенно точно они не хотят воевать с Россией из-за Грузии. С другой стороны, европейцы понимают, что в том случае, если Грузия вступит в НАТО и совершит как-то военные действия против России, то отказ от поддержки Тбилиси со стороны НАТО станет очень большим ударом по репутации и авторитету этой организации.

PÎNZAR MOLDOVENESC AL LUI ȘTEFAN CEL MARE

Continuând vechea tradiție a construcțiilor de corăbii, Ștefan cel Mare a dezvoltat șantierele navale de la Cetatea Albă și Chilia. Lemnul se găsea din belșug, dar lucrătorii de corăbii căutau mai ales stejarul moldovenesc pe care îl laudau a fi mai bun decât orice lemn pentru construirea navelor, fiind și mai tari împotriva carilor. Iar pentru catarge se găseau brazii înalți și drepti ca luminarea, pe care moldovenii îi aduceau pe apele Bistriței și Siretului. Unele dintre primele consemnări referitoare la flota Moldovei medievale datează de la asediul Chilie din anul 1465; pentru că Dunărea era înghețată, iar pînzarele nu puteau fi utilizate, Ștefan cel Mare, cunoscând însemnătatea artileriei în luptă, a folosit totuși tunurile de pe nave. Moldova maritimă, cu porturile Cetatea Albă și Chilia, era la acea vreme singura opozantă a turcilor pe mare, după ce cetatea geneveză Caffa fusese ocupată de turci la 6 iunie 1475. După ce în 1484 turcii cuceresc Chilia și Cetatea Albă, crește rolul militar și co-

mercial al Galațiului. Din mica așezare pescărească, Galațiul devine un oraș cu o puternică viață comercială și trafic naval intens, aceasta datorându-se atât negustorilor fugiți din Chilia și Cetatea Albă, cât și lucrătorilor de nave, care pun bazele unui șantier de construcții. Documentele vremii confirmă forța militară a flotei Moldovei. În anul 1475 navele turcești ce se întorceau cu prada de la asediul Caffei sînt capturate de către pînzarele moldovenesti din Chilia și Cetatea Albă. Istoricul C.C. Giurescu menționează că în sec. al XV-lea flota Moldovei făcea transporturi pe Marea Neagră la Istanbul, treceau în Mediterană, prezența pînzarelor moldovenesti fiind semnalată în Insula Creta. Altă confirmare este firmanul din 9 iulie 1456 al sultanului Mahomed al II-lea, ce autoriza comerțul moldovenilor cu corăbiile lor chiar la Istanbul. Istoriografia nu este prea bogată în descrierea corăbiilor flotei moldovenesti. Discuțiile pleacă de la imaginea pînzarului reprodusă în mai multe variante (autorul cunoaște trei), toate inspirate de aceeași sursă, publicată de Asachi în secolul XIX. Cea mai veridică relatare este reluată și comentată de comandorul C. Ciuchi în 1904, cu mențiunea că descrie o stampă procurată de Grigore M. Sturza în secolul XIX: "Vasele moldovenesti pe la anul 1500 aveau aproape forma corăbiilor de pe Dunăre ce se văd și azi. Prova înaltă și întoarsă ca la gondole, pupa tăiată drept și terminată cu două coarne, care serveau probabil pentru legarea bastimentului. Cîrma e o ramă solidă, cite una în fiecare bord, întărită cu fier la pană, care se lățește în extremitatea inferioară. Vasul are punte. Copastia e închisă numai în parte, probabil pentru a putea servi de rame. Pe punte se văd două bastoane susținute de două straiuri. Acestea constituie, desigur,

adăpostul oamenilor de serviciu. Un catarg simplu și o vergă țin o velă înfășurată. Marinarii au costumul național: căciula, cămașă cu mîneci largi. Pavilionul este roșu, avînd un cap de zimbru cu o stea cu cinci raze între coarne, cu o lună nouă în stînga sus și o stea cu cinci raze în dreapta sus." O dovadă de necontestat a velleităților de putere maritimă a Moldovei o constituie de altfel și inscripția găsită la mănăstirea Zagrafu: „Io, Ștefan Voievod cu mila lui Dumnezeu, domn al Țării Moldovei, fiul lui Bogdan Voievod, am zidit acest turn pentru corabii în anul 6982 (1475)". Putem astfel afirma cu siguranță că moldovenii au avut în veacul al XV-lea o flotă puternică, alcătuită din nave de construcție proprie.

Andrei NESTERUC

Nam pișut citateli

ВЕТЕРАНЫ - ЭТО ЗАЩИТНИКИ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

Уважаемые граждане Республики Молдова! К Вам обращаюсь я - ветеран ВОВ, инвалид войны, ныне председатель Совета ветеранов сектора Центру г. Кишинев. С болью в сердце узнал о заявлении отдельных депутатов Парламента РМ, будто ветеранская организация республики не нужна. Конечно, тем которые разграбили огромные богатства, созданные нами, старшим поколением, а сейчас обманным путем проникли в высшие эшелоны власти, стали депутатами парламента и т.д., мы, ветераны, являемся обузой для них. В 90-е годы, захватив власть в стране, они довели старшее поколение до полного обнищания. Голодомором они хотели уничтожить ветеранов. Почему? Потому что они самая сознательная, самая порядочная и патриотичная часть общества. Своими голосами на выборах не дают возможность предателям и изменникам Родины продавать страну за сребреники Иуды.

Они боятся благотворного влияния ветеранов на молодежь. Вот почему депутаты либерального, проумынского толка испугались возможности издания книги, увековечивающей подвиги нашего народа в годы Великой Отечественной войны.

Позор депутатам правых партий!

И.С.ПОЯН

МАМУȘI AR PUTEA REVENI LA VIAȘĂ

Oamenii de știință au reușit decodificarea genomului speciei, un pas esențial în repopularea Terrei cu giganții Eocenici de Gheafă.

Prin prelevarea unor mostre de ADN din firele de păr din blana mamușilor linoși, o echipă americano-rusă de oameni de știință a reușit să cartografieze codul genetic al speciei. Deși există unele goluri, cercetătorii estimează că au reușit să pună cap la cap fragmentele genomului în proporție de 80%, informează BBC Online.

Studiul reduce în discuție posibilitatea clonării unor specii de mult dispărute. Potrivit NYT Times.com, ele trebuie să fi dispărut cu mai puțin de 60.000 de ani în urmă, deoarece această cifră reprezintă limita de vîrstă a ADN-ului.

"Descifrarea genomului va duce, în teorie, la reinvierea mamușilor, prin introducerea secvenței ADN a acestora în genomul elefanților din prezent", a declarat Stephan Schuster de la Pennsylvania State University, coordonatorul studiului, citat de Reuters. Planul este modificarea treptată a ADN-ului dintr-un ovul de elefant, pentru a transforma în ADN specific mamușilor. Ovulul aflat în etapa finală va fi apoi introdus într-o femelă-elefant, în interiorul căreia se va dezvolta.

Următoarea specie dispărută căreia îi va fi cartografiat genomul ar putea fi chiar omul de Neanderthal, cea mai apropiată rudă a oamenilor moderni. Dacă mamușii vor fi readuși la viață, același lucru se va întîmpla și cu neanderthalienii, proiect care va stîrni cu siguranță multe controverse. Pentru a reinvia omul de Neanderthal, va fi modificat genomul cimpanzeilor, similar cu cel al oamenilor în proporție de aproximativ 99%. Embriionul neanderthalian astfel obținut va fi adus pe lume de un exemplar de femelă-cimpanzeu.

ДЕТИ ИНДИГО: ДАР ИЛИ НАКАЗАНИЕ?

Во Франции таких детей называют "тефоновыми", на Британских островах - "детьми тысячелетия", в России они - "дети света". Но чаще всего их называют "детьми индиго".

По словам доктора психологии Дорин Верче (США), детей индиго легко отличить от сверстников. Это дети, обладающие творческой натурой, высоким интеллектом, решительным и настойчивым характером.

Они часто видят более рациональный способ сделать что-то, однако окружающие воспринимают это как нарушение правил. Прежние приемы воспитания на детей индиго не действуют - они совершенно не реагируют на строгие воспитательные меры, наказания, угрозы или унижение.

В отличие от обычных детей, у них нет абсолютных авторитетов. Дети индиго не считают нужным объяснять свои поступки и опираются на свободу выбора. При этом они способны принимать верные решения, полагаясь лишь на интуицию. Помимо этого дети индиго часто испытывают привязанность к растениям или животным и просто влюблены в природу. Они в высшей степени обладают способностью к сопереживанию и остро нуждаются в безусловной любви близких.

Дети индиго требуют проявления большого внимания, ищут настоящей, крепкой и искренней дружбы. Будучи альтруистичными, они горят желанием помочь миру в каком-то великом деле. Дети индиго производят впечатление необщительных, если не находятся в компании себе подобных.

Как правило, ребенок индиго ощущает себя старше своих лет (как будто ему не 13, а уже 43). Дети индиго отличаются высокой

самооценкой, очень самоуверенны, независимы и горды. В подростковом возрасте подвержены депрессивным состояниям.

Дети индиго способны на жестокие поступки, если наткнутся на непреодолимую стену непонимания и равнодушия. Они терпеть не могут, когда их заставляют делать что-то просто потому, что "так надо" или "все так делают".

Во многих развитых странах мира детьми индиго занимаются на государственном уровне. И это не напрасная трата времени и сил. Возможно, как раз именно это "инное" поколение в будущем спасет нашу цивилизацию от нарастающего кризиса.

Дети индиго действительно совсем не такие, как мы. На наших глазах появляются ростки будущего, для которых необходимо создать плодородную почву.

Раньше потомство неукоснительно следовало по стопам родителей: сын ремесленника становился ремесленником, сын крестьянина - крестьянином, а сын юриста - юристом. Однако дети индиго, дети нового времени мало чем похожи на своих предков.

Человечество движется вперед, и каждое последующее поколение оказывается более развитым. Оно обладает большими желаниями и стремлениями, большим эгоизмом, чем его предшественники. А взрослые не зная, как помочь этому новому поколению, спешат наклейти на него ярлык непохожести - дети индиго. По сути же, мы просто не можем обеспечить детей индиго информацией, которая им необходима для обустройства в жизни.

Михаил ШАПИРО

PE MARTE AU FOST DESCOPERIȘI GHEȘARI GIGANȘI

Un lanț de gheșari care se întinde pe zeci de kilometri de-a lungul unor munți situați în apropierea ecuatorului marșian a fost identificat de sonda americană Mars Reconnaissance Orbiter. Aceasta dă fircoale planetei și întocmește hărți cu ajutorul unui radar care pîndește sub straturile de roci, unde se află gheșarii, informează guardian.co.uk.

"Luați împreună, acești gheșari reprezintă aproape cu siguranță cel mai mare rezervor de apă înghețată de pe Marte, care nu este situat în regiunea calotelor polare. Vorbim de un număr foarte mare de gheșari, iar unul dintre aceștia are o grosime de 0,8 kilometri, fiind de trei ori mai mare decât orașul Los Angeles", a declarat John Holt de la Universitatea Texas din Austin, autorul principal al raportului privind descoperirea, publicat în revista "Science".

"Pe lângă valoarea științifică, ei ar putea reprezenta o sursă de apă pentru viitoare misiuni umane de explorare a Planetei Roșii", a mai adăugat el.

Oamenii de știință consideră că gheșarii reprezintă rămășițele unei calote de gheață care a acoperit în trecut planeta în regiunea ecuatorială, scrie telegraph.co.uk. Recoltarea unor mostre din gheață ar putea oferi o dovadă a eventualelor forme de viață de pe Marte din trecut, așa cum s-a întîmplat în cazul gheșarilor din Antarctica în cazul Terrei.

Modul în care gheața a ajuns în regiunea ecuatorială rămîne în continuare un mister pentru cercetători, subliniază LiveScience.com. Una dintre teorii este că gheața s-a format în vremea cînd axa de rotație a planetei era cu totul alta. După ce aceasta s-a înclinat în poziția din prezent, s-a produs o sublimare a gheții (apa a trecut direct în stare gazoasă), cu excepția celei aflate sub stratul de roci, care acționează ca o pătură izolatoare. Se estimează că gheșarii descoperiți de sonda americană stau ascunși sub solul marșian de cîteva milioane de ani.

ARMATA SUA CONSTRUIEȘTE MUSCA-ȘPION

Misiunile de spionaj periculoase vor trece în sarcina roboților zburători de dimensiunea unor insecte, înarmați cu explozibil.

Inginerii militari americani vor să construiască roboți zburători în miniatură, camuflați sub forma unor insecte, pentru a-i folosi în misiuni de spionaj, supraveghere și chiar de atac. Insectele-spion vor fi dotate cu camere video și microfoane, ba chiar cu substanțe chimice periculoase și explozibil, pentru anihilarea unor eventuali dușmani, notează MSBNC.com.

În esență, misiunea lor este să reducă drastic dimensiunile avioanelor fără pilot pe care armata americană le folosește deja în Irak și Afganistan, în misiunile de supraveghere. Pasul intermediar va fi construirea unor roboți zburători de dimensiunea unor păsări, în 2015, pentru ca cel țirziu în 2030 să urmeze insectele-spion.

Roboții-păsări vor putea bate din aripi doar ca măsură de camuflare, ei urmînd să zboare mulțumită unui alt sistem de propulsie. În schimb, insectele artificiale vor lua calea aerului cu ajutorul bătailor din aripi. Cercetătorii au în plan un model cu o anvergură a aripilor de numai 2,5 centimetri. În vreme ce avioanele fără pilot de astăzi sînt controlate de un operator de la sol, traseul insectelor-spion va fi programat în prealabil. Coliziunile cu diferite obiecte vor fi evitate cu ajutorul unor senzori de proximitate.

Cele mai sincere felicitări și urări de bine îndrăgiților și apropiaților de sufletele noastre artiști ai Moldovei

Maria Codreanu
Margarita Ivanuș
Svetlana Toma
Paulina Zavtoni
Ivan Cvasniuc
Vladimir Zaclivovski

cu prilejul conferirii titlului onorific „ARTIST AL POPORULUI”.

Să Vă fie și de acum înainte calea bătută și luminoasă întru propășirea spiritului Patriei noastre Republica Moldova!

Patrioții Moldovei
Redacția gazetei „Moldova Mare”

ЦИТАТА

03.10.2008 Владимир Добренков, Декан социологического факультета МГУ:

«За эти 20 лет произошла эрозия общества. Но попробуй критиковать - в ответ посыплются обвинения: ты - против свободы, ты - против демократии, прав человека. Либералы - куда более жесткие люди, чем критикуемые ими же сталинисты; дай им волю, установят такую диктатуру, что об инакомыслии придется только мечтать».

ISTORIA MOLDOVEI ÎN DATE

2 decembrie, 1917. Sfatul Țării adoptă Declarația „Moldoveni și noroade înfrățite ale Basarabiei!”, pornind de la principiul „ca noroadele să se unească și să-și eie soarta în minile lor, alcătindu-și stăpînire națională, în hotarele în care locuiesc; în puterea temeiului acesta și avînd în vedere așezarea rînduiei obștești și întărirea drepturilor cîștigate prin revoluție, Basarabia, sprijinindu-se pe trecutul său istoric, se declară de azi înainte Republică Democrată Moldovenească, care va intra în alcătuirea Republicii Federative Democratice Rusești ca pîrșă cu aceleași drepturi”.

2 decembrie, 1994. Parlamentul adoptă Legea cu privire la prețul normat al pămîntului.

2 decembrie, 2004. Are loc la Chișinău Conferința științifică „2 decembrie 1917 - eveniment semnificativ în reafirmarea Statului Moldovenești”. În discursul său Președintele V.Voronin a subliniat: „Concluzia principală ce se impune în urma evocării acestor evenimente cruciale pentru destinul istoric și pentru continuitatea Statului Moldovenești este că renașterea statlătîrii moldovenesti nu a fost inițiată de sus, de politicieni provizorii sau de partide de ocazie, cu rădăcini străine...”

2 decembrie, 2004. Parlamentul a adoptat legea Cu privire la strategia de creștere economică și reducere a sărăciei (SCERS).

2 decembrie, 2005. Consilierul prim-principal al Președintelui V.Voronin pentru probleme de politică internă Mark Teaciu, în numele norodului Moldovei, a declarat ziarului moscovit Kommersant: «сам народ Молдовы, который пока достаточно сдержанно относится к Северо-Атлантическому альянсу, скоро потребует вступления в НАТО». Tot în numele poporului Moldovei M.Teaciu a declarat: «Судя по всему, Молдова со всем ее народом действительно для России уже в прошлом».

Decembrie, 1917. ARMATA ROMÂNĂ NĂVALEȘTE ASUPRA REPUBLICII DEMOCRATICE MOLDOVENEȘTI, ocupă orașul Leova și un șir de sate moldovenesti de pe malul stîng al Prutului. Acesta a fost PRIMUL ACT DE AGRESIUNE A ROMÂNIEI REGALE ASUPRA REPUBLICII DEMOCRATICE MOLDOVENEȘTI, proclamată la 12 decembrie 1917.

3 decembrie, 1916. Guvernul român în frunte cu I.I.C. Brătianu leapădă Bucureștii și fugе la Iași.

3 decembrie, 1955. Academicianul Nicolai Dimo adresează Guvernului RSS Moldovenești rugămintea de a-l invita la lucru în Moldova, la Filiala Moldovenească a AȘ a URSS, pe I.G.Dicusar, agrochimic, doctor în științe, profesor la Catedra de Agrochimie a Academiei Agricole „C.Timireazev” din Moscova.

3 decembrie, 1957. Sovietul Miniștrilor al RSSM adoptă hotărîrea Cu privire la reorganizarea Institutului de Istorie, Limbă și Literatură al Filialei Moldovenești a AȘ a URSS în două institute: Institutul de Istorie și Institutul de Limbă și Literatură.

3 decembrie, 1992. Parlamentul adoptă Legea taxei de stat.

5 decembrie, 1995. Se instituie Comisia Națională de Heraldică.

6 decembrie, 1916. Armatele germano-austro-ungare ocupă Bucureștii fără să întîmpine cea mai mică împotrivire. Așadar, din 28 august pînă la 3 decembrie, armata română numai în trei luni a lăsat dușmanului jumătate de țară, a lăsat fără împotrivire capitala, avînd grijă să se retragă.

6 decembrie, 1917. Sfatul Țării formează Sfatul directorilor generali, guvernul Republicii Democratice Moldovenești. În Sfat (Consiliul) intrau 8 directori generali (miniștri) în frunte cu Panteleimon Erhan, care deținea și portofoliul „directorului general de agricultură”.

7 decembrie, 1827. La Hotin se deschide o Școală lancașteriană;

8 decembrie, 1860. Prin dispoziție imperială, mănăstirii Neamț îi sînt retrocedate fostele moșii Copanca și Chițcani, la sud de Bender.

8 decembrie, 1994. Parlamentul adoptă Legea privind Curtea de Conturi.

Gazeta patriotică - în fiecare casă!

Stimați cititori,

abonarea la “Moldova Mare” e o garanție că gazeta căutată de Dumneavoastră va veni singură la casele D-stre.

Vă aducem la cunoștință costul abonării:

3 luni - 26 lei

6 luni - 52 lei

un an - 104 lei

Fiți împreună cu noi!

COD ABONARE - 21954 Poșta Moldovei

MOLDOVA MARE

COLEGIUL DE REDACȚIE

Victor Mîndrescu - redactor șef
Tudor Chiflav - sectorul socio-cultural
Gherasim Chidirim - sectorul politic
Dinu Mihail - jurnalist

SRL “Moldova Mare”
Înregistrat la Camera Înregistrării de stat la 14.01.2008 cu Nr. 1008600000366

Redacția nu poartă răspundere pentru conținutul și corectitudinea articolelor autorilor și a reclamei

Adresa redacției: Republica Moldova, MD-2009, Chișinău, str. G.Asachi 1A
Tel.: (+373 22) 288 222
www.patriot.md
E-mail: info@patriot.md
Săptămînal, apare marți

Tiparul executat la Editura „Universul”
Str. Vlaicu Pircălab, 45, com. 4933
Tirajul lunar 12000 ex.
Prețul unui exemplar - 2 lei